

Årets folkbildare 2010: Åsa Vilbäck

Motivering:

Årets folkbildare *Åsa Vilbäck* har i sitt TV-program *Dr. Åsa* i Sveriges Television på ett sakligt och informativt sätt beskrivit sjukdomar och behandlingar. Genom att hålla en god populärvetenskaplig standard i sina program har Åsa Vilbäck tydligt markerat vikten av evidensbaserad medicin. Åsa Vilbäck har även varnat för farliga alternativmedicinska metoder.

Åsa Vilbäck är läkare och har sedan hösten 2008 varit programledare för hälsoprogrammet "Dr. Åsa" i Sveriges Television:

<http://svt.se/svt/jsp/Crosslink.jsp?a=1281594>

Hon har även varit krönikör i Expressen.

Hedersomnämnan

Mats Reimer är barndistriktsläkare i Mölnlycke och driver sedan 2008 en blogg i Dagens Medicin:

http://www.dagensmedicin.se/asikter/blogg/gastbloggar/mats_reimer/index.xml

Dagens Medicin är en nyhetstidning för sjukvården som kommer ut varje vecka. Mats Reimer har där noggrant granskat olika företeelser inom vården i vid bemärkelse och särskilt uppmärksammat bristen på belägg för många alternativmedicinska behandlingar. Han har avslöjat att ett stort antal politiker vurmar för sådana pseudovetenskapliga verksamheter.

Björn Fjæstad som är docent i företagsekonomi och ekonomisk psykologi var under åren 1979-2010 chefredaktör för tidskriften *Forskning och Framsteg* och bidrog därigenom aktivt till att öka folkbildningen om vetenskap i Sverige. VoF vill särskilt framhålla att Björn Fjæstad ofta valde att framföra skeptiska ståndpunkter gentemot pseudovetenskap, något som tyvärr inte är alltför vanligt i den gängse vetenskapsjournalistiken.

Hans Furuhausen är filosofie licentiat i klassisk fornkunskap. För sina betydelsefulla folkbildande insatser och omfattande skriftställning avseende de antika kulturen fick Hans Furuhausen professors namn av regeringen 2009. Under 2010 har han ytterligare stärkt sina aktier inom folkbildningen genom att publicera boken *Bibeln och arkeologerna*, en uppgörelse med mycket av den pseudovetenskap som förekommer inom detta område.

Årets förvillare 2010: lobbyorganisationen Stockholmsinitiativet

Motivering:

Lobbyorganisationen Stockholmsinitiativet driver uppfattningen att mänskliga utsläpp av växthusgaser inte nämnvärt påverkar klimatet. De anser därför att alla politiska försök att mildra den pågående globala uppvärmningen är meningslösa eller skadliga.

"Inga observationer tyder på att koldioxidutsläpp har någon avgörande inverkan på klimatet." - [Stockholmsinitiativet](#)

Växthuseffekten innebär att gaser i atmosfären håller kvar värme som annars skulle strålat ut från jorden. Utan den skulle Jorden vara i genomsnitt cirka 33 grader kallare än idag. När halten av växthusgaser ökar i atmosfären, ökar också den värmende effekten. Genom praktiska experiment, satellitdata och bokföring över förbrukningen av fossila bränslen är det visat bortom rimligt tvivel att mänskliga utsläpp av bland annat koldioxid förhöjer växthuseffekten och ger ett varmare klimat.

"Politiska klimatmål är meningslösa" - [Stockholmsinitiativet](#)

Stockholmsinitiativet hävdar att klimatpolitiken leder till miljöförstöring, svält och fattigdom. Det som står klart är att stigande globala temperaturer hotar tillgången på färskvatten och medför

allvarligare och mer regelbunden torka. Dessutom riskerar stigande havsnivåer att översvämma låglänt bebyggelse och odlingsbar mark som försörjer en väsentlig del av Jordens befolkning. Att inte agera för att begränsa utsläpp av växthusgaser från fossila bränslen vore oansvarigt.

”Föreningen ska (...) verka för att politiska beslut gällande frågor som rör klimatförändring har sin grund i sund och verifierbar vetenskap.” - [Stockholmsinitiativet](#)

Stockholmsinitiativets medlemmar har synts i dagspress, medverkat i [TV](#) och radio samt varit mycket aktiva på internet. De väljer att istället för vetenskap sprida konspirationsteorier och återberätta lösa anklagelser mot seriösa forskare inom klimatområdet. Om ny forskning visar att dagens klimatförändringar inte beror på mänsklig aktivitet vore det en sensation som förtjänar att granskas från alla vinklar. Stockholmsinitiativets ensidiga och ofta felaktiga rapportering av endast sådant som kritiserar klimatvetenskap, motiverar en förvillarutmärkelse.

Om Vetenskap och Folkbildning

Föreningen Vetenskap och Folkbildning (VoF) har till uppgift att främja folkbildning om vetenskapens metoder och resultat. Särskilt tar föreningen som sin uppgift att i en fri opinionsbildning bekämpa de felaktiga föreställningar som förekommer i frågor som kan avgöras vetenskapligt.

www.vof.se

Kontakt

Årets folkbildare: Dan Larhammar, styrelseledamot i VoF, e-post: d.larhammar@vof.se

Årets förvillare: Per Edman, styrelseledamot i VoF, e-post p.edman@vof.se tfn 073-617 34 26

Allmänt om VoF och hedersomnämningen: Hanno Essén, ordförande, e-post: h.essen@vof.se tfn 070-677 49 12, eller Aija Sadurskis, vice ordförande e-post: a.sadurskis@vof.se tfn 070-962 86 03